



EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 14.10.2011
KOM(2011) 642 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Priemyselná politika: Posilnenie konkurencieschopnosti

{SEK(2011) 1187 v konečnom znení}

{SEK(2011) 1188 v konečnom znení}

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Zlepšovanie priemyselnej konkurencieschopnosti.....	4
2.1.	Zmeny v priemysle.....	4
2.2.	Priemyselné inovácie.....	5
2.3.	Trvalo udržateľný priemysel.....	7
3.	Úsilie o priaznivejšie podmienky pre podnikanie v európe.....	8
3.1.	Podnikateľské prostredie.....	9
3.2.	Podpora priemyslu a služieb.....	11
3.3.	Malé a stredné podniky.....	12
4.	Závery.....	13

1. ÚVOD

Oživovanie hospodárstva EÚ po kríze prebieha relatívne pomaly a ide stále o krehký proces. Naštartovanie hospodárstva a vyšší rast sú nevyhnutné na tvorbu pracovných miest a bohatstva a majú podstatný význam pre ozdravenie verejných financií členských štátov. Ťažká rozpočtová situácia síce brzdí politické opatrenia, avšak masívny rast zníži záťaž deficitu verejných financií a verejného dlhu, a to v súlade s cieľmi Paktu stability a rastu¹.

Hlavnou hybnou silou silného hospodárskeho rastu sú konkurencieschopné podniky všetkých veľkostí. Aby sa dosiahol tento stav, firmy potrebujú priaznivé podmienky pre nové myšlienky a nové podniky. Toto oznámenie určuje tieto oblasti ako potrebné pre dosiahnutie významného pokroku smerom k cieľom stratégie Európa 2020: 1) štrukturálne zmeny v hospodárstve; 2) inovačná schopnosť jednotlivých priemyselných odvetví; 3) trvalá udržateľnosť a efektívne využívanie zdrojov; 4) podnikateľské prostredie; 5) jednotný trh; 6) malé a stredné podniky.

Ak sa vyrovnáme s týmito výzvami, môžeme zlepšiť konkurencieschopnosť európskych podnikov tak na vnútornej, ako aj na celosvetovej úrovni. Cieľom Komisie je pomáhať členským štátom pri inteligentnom používaní ich obmedzených zdrojov v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti ich priemyselných odvetví na celosvetovej úrovni. Pozornosť venovaná týmto výzvam zlepšiť výhliadky všetkých podnikov na rast, či už ide o podniky v oblasti priemyslu, služieb alebo podniky sociálne orientované.

Európsky priemysel má pre EÚ ako celosvetového hospodárskeho lídra mimoriadny význam. Konkurencieschopný priemysel je schopný znížiť náklady a ceny, vytvoriť nové výrobky a zlepšiť kvalitu, a tým v rozhodujúcej miere prispievať k tvorbe bohatstva a rastu produktivity v celom hospodárstve.

Priemysel je tiež kľúčovým zdrojom inovácií potrebných na riešenie spoločenských výziev, ktorým EÚ čelí.

Komisia začala realizovať ako súčasť stratégie *Európa 2020* ambicióznou novú priemyselnú politiku², ktorá kladie dôraz na opatrenia potrebné na zvýšenie príťažlivosti Európy ako miesta pre investície a výrobu a ktorej súčasťou je záväzok monitorovať politiky členských štátov v oblasti konkurencieschopnosti. Komisia tiež načrtla obnovenú obchodnú politiku.

Krehký charakter oživenia sa prejavuje na zhoršenej nálade v rámci celého európskeho hospodárstva³. Z finančných trhov, zvyšovania cien energií a surovín a potreby rozpočtovej konsolidácie vyplývajú jasné riziká negatívneho vývoja. V porovnaní s vrcholom dosiahnutým v roku 2008 je v súčasnosti produktivita práce v EÚ vyššia o 1,4 %, avšak počet pracovných miest v priemysle a službách súvisiacich s priemyslom je o 11 % nižší. V tejto priemernej hodnote sa skrývajú veľké rozdiely medzi členskými

¹ http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

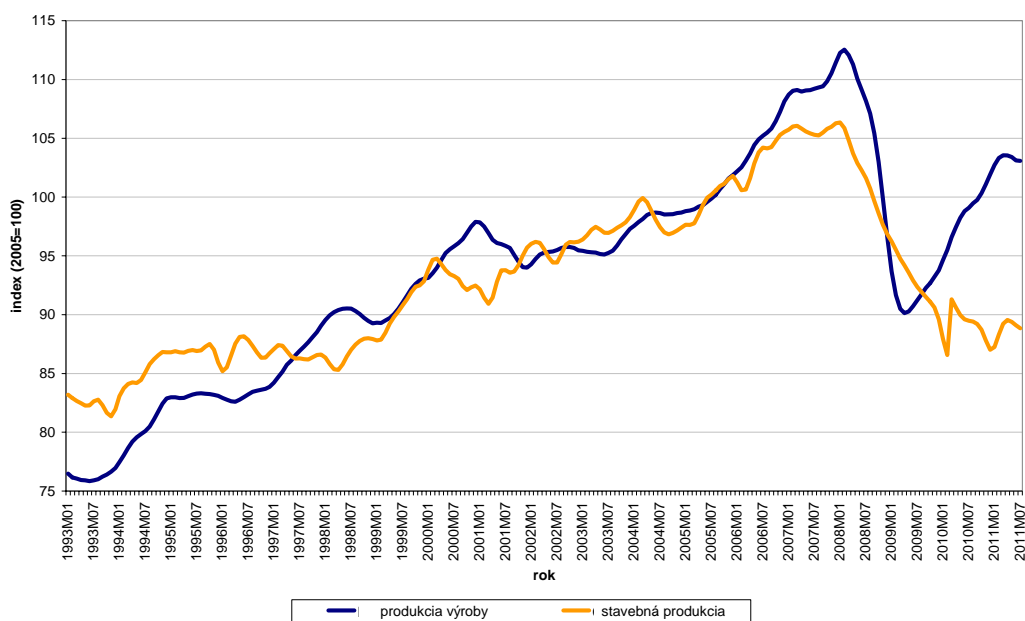
² Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie Konkurencieschopnosť a udržateľnosť v popredí záujmu, KOM(2010) 614.

³ http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/index_en.htm

štátmi. V porovnaní s jej hlavnými konkurentmi sa relatívne jednotkové náklady práce v EÚ zlepšili od roku 2008 o 12 %, hlavne vďaka účinku výmenného kurzu.

Európsky sektor výroby sa však zotavil viac, ako sa očakávalo. V porovnaní s rovnakým obdobím predošlého roka bola produkcia výroby v druhom štvrtroku o 5,3 % vyššia, hoci v porovnaní s predošlým štvrtkom nárast nezaznamenala. Produkcia výroby je teraz v porovnaní s jej najnižšou hodnotou zo začiatku roka 2009 vyššia približne o 14 %, avšak stále o 9 % nižšia ako na svojom vrchole začiatkom roka 2008.

Ukazovatele výroby v EÚ 27 v období 1993 – 2011 (upravený vývoj)



Zdroj: Eurostat

Toto oznámenie predstavuje novú ročnú iniciatívu, ktorá sa osobitne zaoberá konkurencieschopnosťou členských štátov, pričom sa vychádza zo *Správy o európskej konkurencieschopnosti z roku 2011* a dokumentu *Member States' Competitiveness Performance and Policies* (Výkonnosť a politiky členských štátov v oblasti konkurencieschopnosti). Prispieje k hodnoteniu členských štátov v širšom rámci európskeho semestra a stratégie Európa 2020. V sprievodných dokumentoch k tomuto oznámeniu sú uvedené podrobnejšie argumenty a opatrenia EÚ.

2. ZLEPŠOVANIE PRIEMYSELNEJ KONKURENCIESCHOPNOSTI

2.1. Zmeny v priemysle

Z pohľadu na **dlhotrvajúcejšie zmeny** v štruktúre priemyslu členských štátov v rokoch 1999 až 2007 vyplýva, že priemyselné odvetvia prešli rôznymi cestami k priemyselným odvetviam, pre ktoré sú príznačné technológie na vyššej úrovni alebo kvalifikovanejšia pracovná sila, pričom majú tendenciu k vyššiemu rastu produktivity a ich ceny boli v menšej miere negatívne poznamenané celosvetovou hospodárskou súťažou. Na analytické účely je možné štruktúru priemyslu členských štátov skúmať na základe

podobných črt v ich povahe a obchodných trendoch, hoci v prípade takéhoto prístupu môžu stále zostať neodhalené podstatné rozdiely v rámci každej skupiny krajín.

V prípade prvej skupiny krajín dominujú v priemyselnej štruktúre technologicky pokročilé sektory. Kľúčovým trendom v tomto období bolo pokračujúce zvyšovanie špecializácie tejto skupiny na priemyselné odvetvia a sektory, v ktorých hlavnú hnaciu silu predstavovali technológie a ktoré sa vyznačovali vysokou mierou inovácií a vysokou náročnosťou vzdelávania. Do tejto skupiny patrí Belgicko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Nemecko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko. Príspevok priemyslu k pridanej hodnote sa pohybuje v rozmedzí od 10,6 % vo Francúzsku do 24,2 % v Írsku.

V druhej skupine sú krajiny so špecializáciou priemyslu na menej technologicky pokročilé sektory, hoci sú v nich prítomné aj niektoré vysoko konkurencieschopné priemyselné odvetvia. Prevažia priemyselných odvetví náročných na pracovnú silu, nízka miera inovácií a relatívne nízka intenzita vedomostí sú faktory vedúce k menšiemu počtu podnikov s vysokým rastom, aspoň v porovnaní s prvou skupinou krajín. Krajínami tejto skupiny sú Cyprus, Grécko, Luxembursko, Portugalsko, Španielsko a Taliansko, pričom pridaná hodnota priemyslu sa pohybuje v rozmedzí od 6,5 % v Luxembursku po 16,1 % v Taliansku.

Tretia skupina zahŕňa krajiny, ktoré sa doťahujú na ostatné krajiny z hľadiska HDP na obyvateľa a ktoré obchodujú hlavne s výrobkami sektorov s vysokou inovačnou intenzitou a priemyselných odvetví, v prípade ktorých sú hlavnou hnacou silou technológie. Tieto krajiny dosiahli štrukturálnu transformáciu z priemyselných odvetví náročných na pracovnú silu na priemyselné odvetvia poháňané technológiami, a to tak v oblasti výroby, ako aj obchodu. Túto skupinu tvorí Česká republika, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovensko a Slovinsko, pričom podiel priemyslu na celkovej pridanej hodnote sa pohybuje v rozmedzí od 13,3 % do 23,6 %

V štvrtej skupine sú krajiny, ktoré sa doťahujú na ostatné krajiny, avšak ťažisko ich obchodu sa nachádza v technologicky menej vyspelých sektoroch. Tieto krajiny sa podobajú krajinám druhej skupiny, s ktorými majú tiež spoločný trend k sektorom s vyššou náročnosťou vzdelávania. Hlavný rozdiel však spočíva v oveľa silnejšej prítomnosti podnikov s vysokým rastom v tejto skupine v porovnaní s priemerom a vo veľkom zvýšení špecializácie priemyslu a obchodu na priemyselné odvetvia, v ktorých sú hlavnou hnacou silou technológie. Túto skupinu tvorí Bulharsko, Estónsko, Litva, Lotyšsko a Rumunsko, pričom pridaná hodnota priemyslu sa v týchto krajinách pohybuje od 9,9 % do 22,4 %.

V rámci každej skupiny krajín existujú konkurencieschopné priemyselné odvetvia a rastúce firmy. V záujme zvýšenia konkurencieschopnosti je nutné prejsť k inovatívnym, znalostným sektorom, rozhodným opatreniam, ktoré uľahčujú zmeny prostredníctvom zlepšovania regulácie trhu s výrobkami, podporovania inovácií a investovania do vzdelávania, a celoživotnej odbornej príprave.

2.2. Priemyselné inovácie

Výskum a inovácie sú hnacou silou rastu produktivity a priemyselnej konkurencieschopnosti. Nové technológie umožňujú komerčnú výrobu v stále menších

objemoch a pokročilejšie materiály, nízkouhlíkové technológie, biotechnológia a nanotechnológia menia povahu konkurenčnej výhody. Priemysel EÚ musí akcelerovať svoje úsilie o osvojenie týchto technológií, aby si vo svete udržal svoj konkurenčný náskok.

Nedávna správa o kľúčových technológiách⁴ zdôraznila potrebu investovať do priemyselných inovácií v záujme **preklenutia medzery medzi základným výskumom a trhmi**. Súčasťou integrovaného prístupu k prinášaniu nových výrobkov a služieb na trh by mala byť podpora demonštračných projektov a zariadení pilotného testovania, ako aj špecifické opatrenia v oblasti štátnej pomoci, regionálnej súdržnosti a obchodných politík. V záujme komercializácie výskumu a spolupráce s priemyslom sú potrebné stimuly pre výskumníkov na univerzitách. Potreby zákazníkov a trhový potenciál by sa mali zohľadňovať od začiatku výskumu a financovania inovácií a prípadní externí investori by sa mali zangažovať už v ranej fáze. Podporu rozvoja trhov priaznivejšie naklonených inováciám je možné dosiahnuť prostredníctvom opatrení na strane dopytu, akými sú napr. inteligentná regulácia, informácie pre zákazníkov, normalizácia alebo zvýšenie verejného obstarávania inovatívnych riešení.

Toto všetko si vyžaduje **dodatočnú kvalifikáciu a spôsobilosti**, napr. v oblasti marketingu a riadenia. Vo všeobecnosti platí, že pracovná sila vyznačujúca sa podnikateľským duchom a lepšou odbornou prípravou prispieva k rastu produktivity, ale členské štáty dosiahli premenlivú úroveň pokroku pri investovaní do ľudského kapitálu. Osobitným problémom je, že hoci nezamestnanosť v EÚ je stále relatívne vysoká, niektoré podniky čelia čoraz väčším ťažkostiam, ak chcú zamestnať kvalifikovaných pracovníkov.

Hoci mnohé členské štáty podnikli kroky na zintenzívnenie podpory výskumu a inovácií, na to, aby zabezpečili čo najefektívnejšie používanie obmedzených zdrojov, by mali **znižit' roztrieštenosť svojich systémov podpory**. Medzi opatrenia, ktoré sa používajú v širokom rozsahu, patria programy poskytovania pôžičiek na účely investícií do technológií, prístup k financovaniu pre kľúčové technológie a granty na technologickú modernizáciu (Nemecko, Francúzsko, Švédsko, Taliansko, Portugalsko, Slovinsko). Niektoré krajiny zriadili služby podpory inovácií a podporujú vznik osobitných zoskupení (Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Poľsko, Švédsko, Belgicko).

Medzi členskými štátmi však existuje len malé zosúladenie investícií do podpory využívania inovatívnych technológií. **Väčšia koordinácia a spojenie zdrojov jednotlivých krajín** by umožnilo ich mobilizáciu na spoločné ciele a poskytlo by zlepšené mobilizačné kapacity a rozhodujúci objem financií, čím by sa zvýšila efektívnosť a účinnosť investícií. Demonštračné projekty veľkého rozsahu a zariadenia pilotného testovania umiestnené na rôznych miestach v Európe (napr. v súvislosti s európskymi partnerstvami v oblasti inovácie alebo strategickým plánom energetických technológií) by mohli spoločnostiam pomôcť rýchlejšie testovať a vytvárať prototypy. Čas potrebný na uvedenie nových výrobkov a služieb na trh sa môže značne skrátiť vďaka zvýšenej nadnárodnej spolupráci medzi zoskupeniami a sieťami, ako aj vďaka zlepšenej znalosti výrobných spôsobilostí.

4

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

Moderný režim duševného vlastníctva bude chrániť pôvodného autora inovácie bez toho, aby sa tým bránilo ďalšiemu rozvoju existujúcich myšlienok. Jednotný patent EÚ, o ktorom v súčasnosti členské štáty vedú rokovania, významne zlepši právny rámec a súčasne zníži náklady prihlasovateľov patentov⁵.

Konkurencieschopnosť by sa posilnila prostredníctvom:

- spájania nedostatkových zdrojov, aby sa dosiahol rozhodujúci objem na účely prinášania inovácií na trh, zvýšenia spolupráce pri inovácii s cieľom vytvoriť demonštračné projekty veľkého rozsahu a zariadenia pilotného testovania, napr. využívaním modelu Európskeho strategického fóra pre výskumné infraštruktúry (ESFRI).
- znižovaním roztrieštenosti systémov podpory inovácií, uľahčovaním prinášania inovačných riešení na trh, zvyšovaním zameriavania trhu na výskumné projekty. Dánsko a Rakúsko úspešne znížili uvedenú roztrieštenosť a Spojené kráľovstvo má systémy na prinášanie inovačných riešení na trh.

2.3. Trvalo udržateľný priemysel

Prechod ku trvalo udržateľnému a nízkouhlíkovému hospodárstvu, ktoré efektívne využíva zdroje, má mimoriadny význam pre udržanie dlhodobej konkurencieschopnosti európskych priemyselných odvetví. Počas uplynulého desaťročia hospodárstvo mnohých členských štátov rástlo bez zvýšenia energetickej spotreby, pričom v prípade iných členských štátov bolo toto zvýšenie menej výrazné, ako sa očakávalo. Najmä nové členské štáty napriek svojim rôznym východiskovým pozíciám rýchlo dobiehajú ostatné krajiny.

Celkovo urobili členské štáty významný pokrok, pokiaľ ide o vymedzenie a vykonávanie dôsledných národných legislatívnych rámcov na stimulovanie energetickej efektívnosti. Niektoré z členských štátov však nemajú dostatok skúseností a administratívnej kapacity na realizáciu uvedeného a pre tieto krajiny môže rámcová právna úprava na úrovni EÚ poskytnúť usmernenie a podporu.

Napriek dosiahnutému pokroku sa zvyšujúce ceny energií na svetovom trhu a vnútroštátne deformácie prejavili vo vyšších cenách pre podniky, najmä pokiaľ ide o malé a stredné podniky. Energeticky a surovinovo náročné spracovateľské priemyselné odvetvia, akými sú napr. metalurgický, chemický, papierenský a celulóзовý priemysel, stoja pred osobitnými výzvami. V záujme uľahčenia transformácie smerom k udržateľnejším spôsobom výroby by súdržná a účinná kombinácia politik mohla zahŕňať opatrenia na podporu výskumu, inovácií, efektívneho využívania zdrojov a rozšírenia ekologickejších technológií, najmä v prípade spracovateľských priemyselných odvetví.

Členské štáty vytvorili systémy podpory zlepšovania energetickej efektívnosti priemyslu, ktoré sú vo väčšine prípadov doplnené systémami energetickeho auditu (Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Fínsko, Nemecko, Portugalsko, Slovensko),

⁵ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej ochrany patentov. KOM(2011) 215 v konečnom znení, 13.4.2011.

alebo realizujú dobrovoľné dohody s priemyselnými odvetvami (Dánsko, Grécko, Holandsko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo). *Strategický plán pre energetické technológie*⁶ sa usiluje o urýchlenie rozvoja nízkouhlíkových energetických technológií a o ich rýchlejšie prinesenie na trh. Niektoré pozitívne trendy sa týkajú cielených zásahov na účely podpory energetickej hospodárnosti malých a stredných podnikov (Grécko, Írsko, Litva), hoci v tejto oblasti je možné urobiť ešte viac.

Ďalším podstatným faktorom pre konkurencieschopnosť priemyslu EÚ je prístup k iným ako energetickým a poľnohospodárskym surovinám. Vysoké a kolísavé ceny týchto surovín a ich náleziská zväčša mimo EÚ predstavujú riziká pre mnohé podniky. EÚ, ako aj členské štáty pri dopĺňaní vonkajších politík EÚ, by mali tvoriť politiky, ktoré riešia nedostatkovosť prvotných surovín využívaním európskych zdrojov trvalo udržateľným spôsobom, podporou výskumu a inovácií s cieľom generovať alternatívne riešenia, zvyšovaním efektívneho využívania zdrojov a podporovaním lepších recyklačných techník v širšom rozsahu, ktoré by pokrývali aj cenné látky používané v malých množstvách.

Význam ďalšieho začleňovania environmentálnych a sociálnych aspektov do činnosti a stratégie podnikov pre konkurencieschopnosť európskeho priemyslu sa neustále zvyšuje. *Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje*⁷ obsahuje rad opatrení na úrovni EÚ a odporúčania pre činnosť členských štátov, ktorých cieľom je riešiť trvalo neudržateľné využívanie zdrojov.

Konkurencieschopnosť by sa posilnila prostredníctvom:

- uprednostňovania energetickej a surovinovej efektívnosti a podporovania inovácií a rozširovania ekologickejších technológií v celom reťazci tvorby hodnôt pomocou dlhodobých stimulov, ktoré podporujú vznik nových trhov a uľahčujú účasť malých a stredných podnikov na týchto procesoch. Ako už bolo uvedené, mnohé členské štáty dosiahli v týchto oblastiach značný pokrok.
- zabezpečenia spravodlivej a nedeformovanej cenotvorby energií a pokračovaním v úsilí o modernizáciu a vzájomné prepojenie distribučných energetických sietí.

Rozvoj sociálneho podnikania, sociálnych podnikov a sociálneho hospodárstva je ďalším dôležitým nástrojom posilňovania konkurencieschopnosti a trvalej udržateľnosti európskeho priemyslu.

Sociálne hospodárstvo zamestnáva v EÚ viac ako 11 miliónov ľudí, čo predstavuje 6 % celkovej zamestnanosti, a približne každý štvrtý podnik založený v Európe je sociálny podnik. V Belgicku, Fínsku a Francúzsku⁸ je to každý tretí podnik. Produktivita a konkurencieschopnosť týchto spoločností je často veľmi vysoká, v dôsledku veľmi

⁶ http://ec.europa.eu/energy/technology/set_plan/set_plan_en.htm

⁷ Oznámenie „Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje“, KOM(2011) 571 v konečnom znení, 20.9.2011

⁸ Global entrepreneurship Monitor, Executive report 2009 (Medzinárodný projekt Globálny monitor podnikania, výkonná správa z roku 2009)

vysokej úrovne osobnej angažovanosti zamestnancov a lepších pracovných podmienok, ktoré tieto spoločnosti poskytujú.⁹

Komisia v záujme posilnenia „vysoko konkurencieschopného sociálne trhového hospodárstva“ postavila sociálne hospodárstvo, sociálnu zodpovednosť a sociálne inovácie do centra pozornosti, ktorú venuje novým riešeniam pre trvalo udržateľnejšie hospodárstvo v rámci stratégie Európa 2020¹⁰, hlavnej iniciatívy „Inovácia v Únii“¹¹, Európskej platformy proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu¹² a Aktu o jednotnom trhu.¹³

Verejné konzultácie týkajúce sa Aktu o jednotnom trhu¹⁴ preukázali veľký záujem na tom, aby sociálne podniky a sociálne hospodárstvo vo všeobecnosti boli schopné prostredníctvom vytvárania a rozvoja trvalo udržateľných pracovných miest poskytovať inovatívne odpovede na súčasné hospodárske a sociálne výzvy.

Komisia chce preto otvoriť dôležitú diskusiu o prostriedkoch rozvoja tohto nového druhu hospodárstva, pričom prvý krok budú predstavovať už o niekoľko týždňov oznámenie o iniciatíve sociálneho podnikania a oznámenie o sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré predstavujú kľúčové akcie na podporu sociálneho podnikania.

Konkurencieschopnosť by sa posilnila prostredníctvom:

- uprednostňovania a podporovania sociálneho podnikania v Európe, najmä pokiaľ ide o posilňovanie jeho prestíže a jeho prístupu k verejným a súkromným financiám (osobitne prostredníctvom sociálnych investičných fondov).

3. ÚSILIE O PRIAZNIVEJŠIE PODMIENKY PRE PODNIKANIE V EURÓPE

3.1. Podnikateľské prostredie

Otvorené, efektívne a konkurencieschopné podnikateľské prostredie predstavuje v celosvetovom kontexte rozhodujúcu hnačicu silu rastu. Zlepšovanie podnikateľského prostredia zahŕňa politiky v rade oblastí, od zlepšovania infraštruktúry po skracovanie času potrebného na získanie stavebného povolenia.

Kým všetky členské štáty prijali svoje národné ciele **zníženia administratívnej záťaže**, nie všetky z nich dosiahli pokrok, pokiaľ ide o zistenie súčasnej záťaže alebo jej zníženie. V 18 členských štátoch sú posúdenia vplyvu nových legislatívnych návrhov

⁹ Napríklad vo Francúzsku je neprítomnosť na pracovisku z dôvodu choroby významne nižšia ako v spoločnostiach vo všeobecnosti 5,5 % v porovnaní s 22 %, „Absencia v práci zo zdravotných dôvodov“, Chorum, April 2011, <http://www.cidess.chorum.fr>.

¹⁰ Európa 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (KOM(2010) 2020).

¹¹ Oznámenie o Únii inovácií, KOM(2010) 546 v konečnom znení, 6.10.2010.

¹² Oznámenie o „Európskej platforme proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu: Európsky rámec pre sociálnu a územnú súdržnosť“ KOM(2010) 758 v konečnom znení, 16.12.2010

¹³ „SMA – dvanásť hybných síl podnecovania rastu a posilňovania dôvery“, KOM(2011) 206 v konečnom znení, 13.4.2011.

¹⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/consultations/2011/debate/index_en.htm.

povinné, aj keď nie všetky návrhy spĺňajú túto požiadavku a okrem posúdenia vplyvu nepokrývajú všetky hospodárske, sociálne a environmentálne aspekty, čo obmedzuje ich účinnosť.

Vysoká kvalita a dostupnosť infraštruktúry (energetickej, dopravnej a širokopásmovej) predstavuje dôležitý príspevok k vytvoreniu prostredia s priaznivejšími podmienkami pre podnikanie. Vzhľadom na skutočnosť, že zlepšenie dopravnej infraštruktúry je veľkou výzvou najmä v nových členských štátoch, mali by pokračovať významné investície do prestavby a modernizácie, a to aj s podporou zo strany štrukturálnych fondov a nástroja „Spájame Európu“ (Connecting Europe Facility).

Podnikateľské subjekty potrebujú **modernú verejnú správu** schopnú poskytovať efektívne verejné služby vysokej kvality. Reformy by mali klásť dôraz na iniciatívy elektronickej verejnej správy (e-government), akými sú jednotné strediská poskytovania služieb verejnosti, spoločné siete a strediská údajov. Mnohé iniciatívy v oblasti elektronickej verejnej správy tiež umožňujú, aby podniky strácali menej času na administratívne postupy a venovali viac zdrojov na príležitosti pri podnikaní. V tejto súvislosti sa musí v najväčšej možnej miere podporovať elektronické verejné obstarávanie. Kľúčový význam pre šetrenie času a zdrojov a pre zmenšenie priestoru pre korupciu má zavedenie dobre fungujúcich jednotných kontaktných miest pre podniky, ktoré chcú vykonávať svoju činnosť vo viac ako v jednom štáte. Hoci bol dosiahnutý značný pokrok, stále existuje priestor na zlepšenie.

Dôležitou oblasťou, v ktorej je priestor pre zlepšenie, je **zdaňovanie** podnikateľských subjektov. Kým celková účinná sadzba dane z príjmov právnických osôb a rovnováha zdanenia pracovnej sily v protiklade k využívaniu zdrojov sú otázky, ktoré si vyžadujú ďalšie zváženie na úrovni EÚ a členských štátov, zníženie administratívnej záťaže v súvislosti s daňami môže vo veľkej miere zlepšiť podnikateľské prostredie. To zahŕňa zvyšovanie transparentnosti a zjednodušovanie daňových predpisov a vykonávacích predpisov, zjednodušovanie platobných postupov vrátane používania elektronickej verejnej správy a zabezpečovanie stability daňových právnych predpisov. Dôležitým krokom vpred je návrh Komisie týkajúci sa spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb¹⁵.

Konkurencieschopnosť by sa posilnila prostredníctvom:

- zníženia podnikateľskej záťaže podnikateľských subjektov tak, že sa zhodnotí súčasná záťaž (vrátane záťaže spôsobenej daňovými predpismi) a rýchlo sa zníži na úroveň stanovených cieľov. Napríklad Holandsko bolo priekopníkom v oblasti merania a hodnotenia zníženia administratívnej záťaže a v stanovovaní ambiciózných cieľov, čo viedlo k celosvetovo uznanej efektívnosti.
- podporovania hospodárskej súťaže medzi poskytovateľmi služieb, ktorí používajú širokopásmové, energetické a dopravné infraštruktúry.

¹⁵ Návrh smernice Rady o spoločnom konsolidovanom základe dane z príjmov právnických osôb (CCCTB) (KOM(2011)121 zo 16.3.2011.

3.2. Podpora priemyslu a služieb

Služby predstavujú najväčšiu časť hospodárstva EÚ, ktorá sa ďalej integrovala s výrobnou sférou, keďže špecializované služby sa používajú na riadenie procesov výroby a distribúcie výrobkov. Výrobné podniky začali spolu s výrobkami ponúkať služby v rámci jedného balíka a poskytovatelia služieb dopĺňajú svoje služby určitými výrobkami a integrujú výrobu do svojho reťazca tvorby hodnôt.

Inovácie v oblasti služieb, ktoré sa zaoberajú potrebami zákazníkov, sú schopné zmeniť reťazce tvorby hodnôt, sektory a trhy¹⁶, bez ohľadu na to, či pochádzajú od poskytovateľov služieb alebo výrobných podnikov. Význam **služieb súvisiacich s podnikaním**, ktoré sú zdrojom inovácií, nových technológií a zlepšenej výkonnosti, stále rastie. Tieto služby sa integrovali do reťazcov tvorby hodnôt iných priemyselných odvetví cez medzispotrebu, tvorbu vedomostí a transfer technológií, čo predstavuje príležitosť pre európsky výrobný sektor otvoriť nové trhy a v súvislosti so svojimi výrobkami nájsť nové zdroje príjmu.

Jednotný trh by mohol viac prispievať k rastu, ak by všetky členské štáty v plnej miere vykonávali všetky v súčasnosti platné európske právne predpisy. Cieľom je skončiť s roztrieštenosťou trhu a odstrániť prekážky pohybu tovarov, služieb, inovácií a tvorivosti tak, ako to je stanovené v Akte o jednotnom trhu¹⁷. Návrh nariadenia o európskej normalizácii¹⁸ rozširuje oblasť európskej normalizácie na sektor služieb s cieľom znížiť prekrývajúce sa a vzájomne si protirečiacie normy jednotlivých štátov.

Obchodu so službami vo vnútri EÚ chýba dynamika, keďže predstavuje len jednu pätinu celkového vnútorného obchodu EÚ. Obchod so službami medzi EÚ a zvyškom sveta rastie od roku 2004 rýchlejšie ako obchod vo vnútri EÚ. Vykonávanie smernice o službách¹⁹ predstavuje dôležitý míľnik, aj keď nedávny proces vzájomného hodnotenia²⁰ určil viaceré oblasti, ktoré ešte stále potrebujú zlepšenie.

Konkurencieschopnosť by sa posilnila prostredníctvom:

- rozvíjania podpory inovatívnych služieb na základe merateľných výsledkov, ako aj účasti na partnerstvách v oblasti inovácie a na demonštračných projektoch veľkého rozsahu.
- plného vykonávania právnych predpisov o jednotnom trhu, najmä smernice o službách, a podporovaním služieb pre podnikateľské subjekty. Malta je lídrom v oblasti transpozície právnych predpisov o jednotnom trhu, pričom na transpozíciu do jej právneho poriadku čakajú už iba dve smernice.

¹⁶ <http://www.europe-innova.eu/web/guest/innovation-in-services/expert-panel/about>

¹⁷ Akt o jednotnom trhu. Dvanásť hybných síl podnecovania rastu a posilňovania dôvery – Spoločne za nový rast, KOM(2011) 206 v konečnom znení, 13.4.2011.

¹⁸ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, KOM (2011)315 v konečnom znení, 1.6.2011.

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu.

²⁰ „Na ceste k lepšie fungujúcemu jednotnému trhu služieb – vychádzajúc z výsledkov procesu vzájomného hodnotenia ustanoveného v smernici o službách“, KOM(2011) 20 v konečnom znení, 27.1.2011.

3.3. Malé a stredné podniky

Na úplné uvoľnenie potenciálu malých a stredných podnikov sú potrebné súdržné opatrenia v rámci celej EÚ, ktoré budú v súlade s oznámením o preskúmaní iniciatívy „Small Business Act“ (SBA)²¹. Veľké, vyvážajúce podniky stáli na čele hospodárskeho oživenia, avšak mnohé malé a stredné podniky stále čelia nedostatočnému dopytu v dôsledku časových sklzov, ale tiež z dôvodu ťažkostí spojených s dostupnosťou financií a prístupom na vývozné trhov. Medzi podnikmi s vysokým rastom, meraným mierou nárastu zamestnanosti, preukazujú malé podniky vyššiu čistú mieru tvorby pracovných miest ako väčšie podniky. Podniky s vysokým rastom sú vo všetkých priemyselných odvetviach a vo všetkých regiónoch a majú tendenciu byť inovatívne.

Sprísnenie podmienok poskytovania úverov, ku ktorému došlo počas krízy, sťažilo **prístup k financiám**, najmä pre malé a stredné podniky. V reakcii na to mnohé členské štáty prijali nápravné opatrenia, ako napr. zvyšovanie kapacity programov záruk za úvery, investovanie do akciových fondov a programy mikroúverov, ako aj uľahčovanie poskytovania bankových úverov pomocou výhodných úverových podmienok alebo úverových sprostredkovateľov. Prístup k financiám zostáva stále obtiažny, malo by sa vyvíjať ďalšie úsilie o uľahčenie dostupnosti vhodných foriem financovania vrátane úverov, kapitálu a ich kombinácie. Okrem toho by sa mal povzbudzovať vznik a rozvoj poskytovateľov finančných prostriedkov, ktorí sa špecializujú na malé podniky vrátane sociálne orientovaných podnikov. V súlade s tým, čo sa uvádza v Akte o jednotnom trhu²², Komisia prijme do konca tohto roka legislatívny nástroj na uľahčenie rozvoja sociálnych investičných fondov v Európskej únii.

Podpora obchodu zo strany členských štátov zlepšuje celosvetové pôsobenie európskych podnikov, pričom väčšina členských štátov podporuje **internacionalizáciu malých a stredných podnikov** poskytovaním financií, informácií a pomoci v oblasti prístupu na trh a regulácie. Malé a stredné podniky, ktoré používajú tieto služby, sú relatívne spokojné, hoci len 27 % internacionalizovaných malých a stredných podnikov uviedlo, že poznajú existujúce verejné opatrenia podpory, a 7 % ich aj reálne využívalo. Tieto výsledky naznačujú, že znalosť a dostupnosť verejnej podpory by sa mohla ďalej zlepšovať.

Priemerné omeškanie platieb môže byť v niektorých členských štátoch veľmi dlhé, čím je ohrozené prežitie malých podnikov. Počas minulého roka sa situácia nezlepšila a pokiaľ ide o platby verejnej správy, v niektorých členských štátoch sa situácia dokonca zhoršila (Česká republika, Grécko, Cyprus, Maďarsko, Rakúsko, Slovensko). Smernica o oneskorených platbách²³ vyžaduje od orgánov verejnej správy vykonať platbu v lehote do 30 dní. Splnenie tohto cieľa bude výzvou pre mnohé členské štáty, najmä však pre Grécko, Španielsko, Taliansko a Portugalsko.

Konkurencieschopnosť by sa posilnila prostredníctvom:

- uľahčovania rastu malých a stredných podnikov tým, že predpisy nebudú

²¹ Preskúmanie iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu, KOM(2011) 78/3, 23.2.2011.

²² Kľúčová akcia hybnej sily 8 sociálneho podnikania

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (prepracované znenie).

vytvárať prekážky ich rastu, že sa zjednoduší prístup k primeraným financiam a budú sa poskytovať podporné služby v súvislosti s prístupom na nové trhy a budú sa o nich šíriť informácie.

- zabezpečenia, aby verejné správy skrátili dobu vykonania platby a prísne dodržiavali smernicu o oneskorených platiach.

4. ZÁVERY

V tomto oznámení sa uvádza, že na dosiahnutie trvalo udržateľného rastu a naštartovanie hospodárstva sú potrebné súdržné a koordinované priemyselné politiky členských štátov, ako aj hlboké štrukturálne zmeny. Významné účinky je možné dosiahnuť vtedy, ak sa bude napomáhať zmene, umožňovať inovácie, zlepšovať podnikateľské prostredie a využívať výhody jednotného trhu. Vykonávanie týchto politík by malo byť prioritou tak v hlavných mestách jednotlivých členských štátov, ako aj v Komisii.

V časoch napätých rozpočtov môže väčšia koordinácia politík jednotlivých členských štátov lepšie využiť obmedzené finančné prostriedky na podporu inovácií a rastu. Na úrovni EÚ Komisia vypracovala návrh viacročného finančného rámca²⁴, v ktorom sa dáva prioritou týmto cieľom, posilňuje sa kapacita EÚ investovať do priemyselných inovácií znižovaním roztrieštenosti, zjednodušením pravidiel pre príjemcov a zvýšením zamerania na prinášanie inovácií na trh.

Komisia posilní svoju podporu úsilia členských štátov v kontexte stratégie Európa 2020, pričom sa bude opierať o súdržný prístup k monitorovaniu pokroku v čase a vytvorí fórum potrebné na identifikáciu osvedčených postupov.

Komisia:

- posilní koordináciu priemyselných politík členských štátov prostredníctvom podpory a monitorovania štrukturálnych zlepšení na zvýšenie rastu, aby sa dosiahli ciele stratégie Európa 2020.
- do prvého štvrtého roka 2012 vytvorí fórum na identifikáciu osvedčených postupov pri podpore rastu prostredníctvom priemyselných politík a diskusiu o nich.

²⁴ Rozpočet stratégie Európa 2020, KOM(2011) 500 v konečnom znení.